

VEILIGHEID VOOROP

WERKPROGRAMMA 2022

1

Veiligheid Voorop – leren, luisteren en leiden in veiligheid

Veiligheid Voorop is hét samenwerkingsverband van en voor Brzo-bedrijven en branches uit de (petro)chemische industrie en haar ketenpartners, van raffinage, chemie tot opslag.

Veiligheid Voorop maakt leren, luisteren en leiden in veiligheid toegankelijk voor de hele sector én verzamelt en deelt informatie over veiligheidsprestaties met de buitenwereld met als doel om samen te bouwen aan een nog veiliger Nederland.

Inhoudsopgave

1.	Inhoud en context.....	3
2.	Stichting Veiligheid Voorop	3
	2.1 <i>Missie, visie en doelstellingen van Veiligheid Voorop.....</i>	3
	2.2 <i>Organisatie van Veiligheid Voorop.....</i>	4
	2.3 <i>Strategische pijlers van het programma.....</i>	4
	2.4 <i>Scope en doelgroep.....</i>	5
	2.5 <i>Prestatie-indicatoren.....</i>	5
3.	Werkprogramma 2022	6
	3.1 <i>Ambities, doelstelling en uitgangspunten .....</i>	6
	3.2 <i>Werkprogramma 2022.....</i>	7
4.	Toelichting op het werkprogramma.....	11
	4.1 <i>Seveso Top Leadership programma .....</i>	11
	4.2 <i>Self-Assessment Questionnaire (SAQ).....</i>	11
	4.3 <i>ARIE-regeling.....</i>	12
	4.4 <i>Follow-up VHCP studie ‘Veilig melden over veiligheid’ .....</i>	12
	4.5 <i>Verbeteren veiligheidsprestatieniveau.....</i>	12
	4.6 <i>Data collectie en rapportage van prestatie-indicatoren .....</i>	13
	4.7 <i>Cultuur KPI .....</i>	13
	4.8 <i>Leren van incidenten .....</i>	13
	4.9 <i>Safety Delta Nederland.....</i>	13
	4.10 <i>Overige activiteiten .....</i>	14
	4.10.1 <i>Jaarverslag en prestatie-indicatoren .....</i>	14
	4.10.2 <i>Veiligheidsdag .....</i>	14
	4.10.3 <i>Communicatie .....</i>	14
	4.10.4 <i>Regionale Veiligheidsnetwerken .....</i>	15

2

1. Inhoud en context

Deze notitie beschrijft het werkprogramma van de Stichting Veiligheid Voorop (VV) voor 2022.

Het programma voor 2022 is tot stand gekomen met inbreng van de VV Projectgroep en bouwt voort op het werkprogramma van 2021. Laatstgenoemde programma wordt uitgevoerd onder de SVO subsidie regeling, die formeel medio maart '22 eindigt.

Het nieuwe werkprogramma voor 2022 zoals in deze notitie beschreven zal worden gefinancierd door de bijdragen van de bij VV aangesloten brancheorganisaties en vakverenigingen. Bij de opzet en inhoud van het programma is rekening gehouden met de inhoudelijke en financiële kaders die door het VV bestuur daarvoor zijn aangegeven.

2. Stichting Veiligheid Voorop

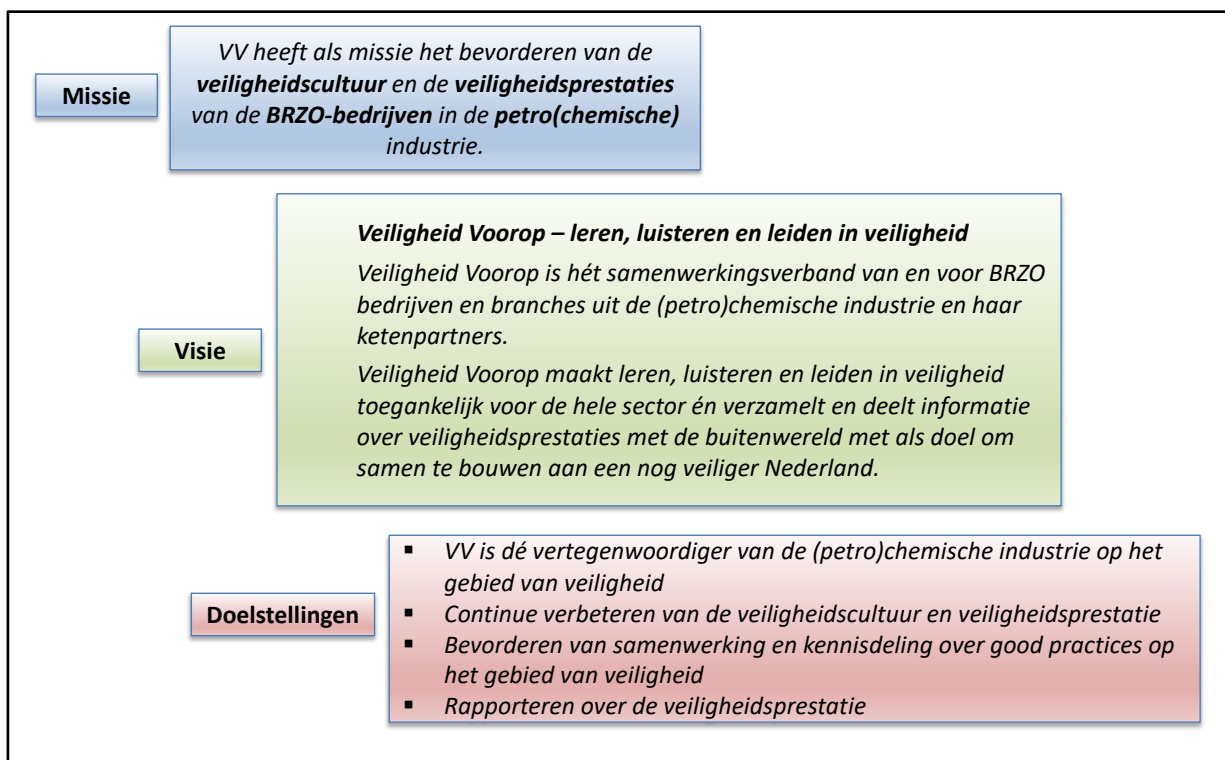
2.1 Missie, visie en doelstellingen van Veiligheid Voorop

De missie, visie en doelstellingen van de Stichting Veiligheid Voorop zijn grafisch weergegeven in figuur 1. Centraal staan het bevorderen van de veiligheidscultuur en de veiligheidsprestaties van de Brzo-bedrijven in de (petro)chemische industrie en haar ketenpartners.

Met het begrip ketenpartners worden in deze context alle bedrijven en bijbehorende activiteiten bedoeld die in deze sector een onmisbare schakel vormen voor de raffinage, productie en opslag van grondstoffen, halffabricaten en eindproducten. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld producenten en hun eventuele (onder)aannemers, handelaren in chemische producten, logistieke dienstverleners (vast/ vloeibaar, opslag/ transport), en afnemers en verwerkers van chemisch afval. Het begrip ketenpartner is dus breder dan alleen de relatie tussen Brzo-bedrijven en hun contractors.

3

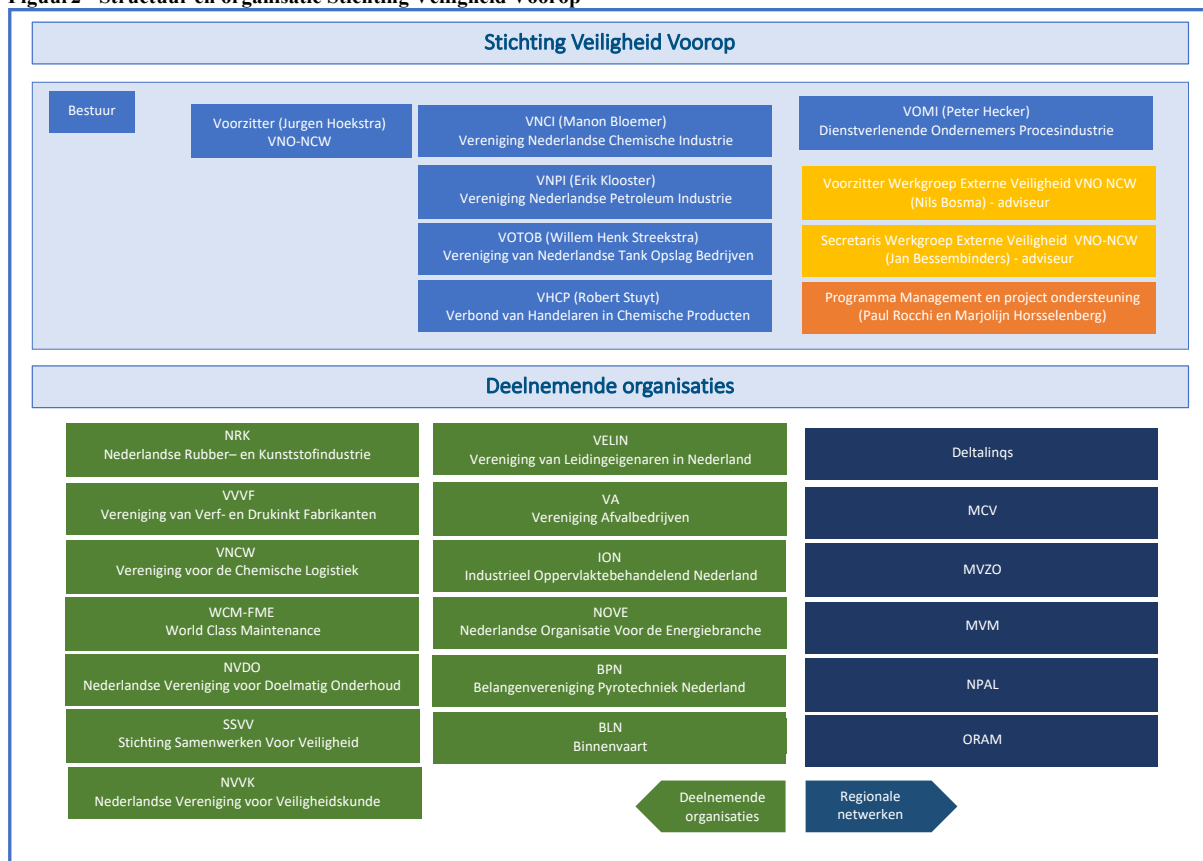
Figuur 1 – Missie, visie en doelstellingen Stichting Veiligheid Voorop

2.2 Organisatie van Veiligheid Voorop

Het programma van Veiligheid Voorop bestaat sinds 2011 en is een gemeenschappelijk initiatief van het bedrijfsleven. De Stichting Veiligheid Voorop bestaat sinds november 2017 en omvat nu achttien brancheorganisaties en vakverenigingen en zes regionale veiligheidsnetwerken, die gezamenlijk werken aan de verbetering van de veiligheidscultuur en de veiligheidsprestaties binnen de aangesloten bedrijven. Het bestuur van de Stichting Veiligheid Voorop wordt gevormd door de directeuren van de VNCI, VNPI, VOTOB, VHCP en de VOMI, de voorzitter en secretaris van de werkgroep Externe Veiligheid namens VNO-NCW, en een onafhankelijk voorzitter benoemd door VNO-NCW. Het bestuur wordt bij de uitvoering ondersteund door 2 programma managers. De structuur en organisatie van VV is weergegeven in figuur 2.

Figuur2 - Structuur en organisatie Stichting Veiligheid Voorop

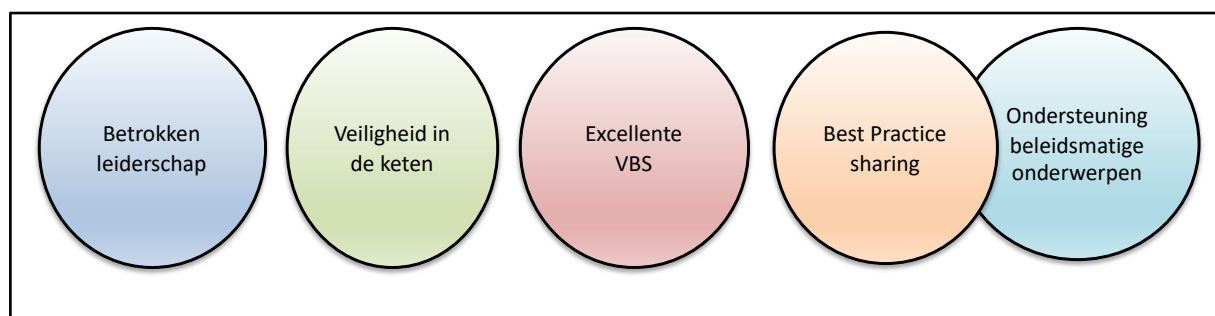

4

2.3 Strategische pijlers van het programma

Het programma van Veiligheid Voorop - grafisch weergegeven in figuur 3 - leunt op de volgende pijlers die richtinggevend zijn voor de strategische koers van de activiteiten:

Figuur 3 – Strategische pijlers Veiligheid Voorop

- **Betrokken leiderschap** - betrokken leiderschap is op alle niveaus binnen de Brzo-bedrijven een voorwaarde voor het bevorderen van een open veiligheidscultuur en het continu verbeteren van de veiligheidsprestatie.
- **Veiligheid in de keten** – goed veiligheidsmanagement betekent dat bedrijven die grootschalig omgaan met gevaarlijke stoffen niet alleen zelf bezig moeten zijn met veiligheid, maar dit ook moeten vragen van bedrijven waarmee zij in de keten werken, zoals bijvoorbeeld toeleveranciers, aannemers en dienstverleners. Het ligt immers voor de hand dat een bedrijf dat veiligheid belangrijk vindt, deze houding ook wil aantreffen bij de bedrijven waarmee het zaken doet. Op deze manier ontstaat er een effect van bedrijven in de keten die aan elkaar hoge eisen stellen met betrekking tot veiligheid.
- **Excellente veiligheidsbeheersystemen** – deze beheerssystemen vormen het fundament van het veiligheidsbeleid van Brzo-bedrijven, waarin de kernprocessen, regels en procedures om veiligheid te managen zijn vastgelegd.
- **Best practice sharing** – veel kennis, kunde en ervaring op het gebied van veiligheid zit bij de Brzo bedrijven die via hun organisaties aan Veiligheid Voorop verbonden zijn. Veiligheid Voorop ziet het als een van haar taken om uitwisseling van best practices tussen bedrijven te bevorderen. De Regionale Veiligheidsnetwerken zijn tot op heden een belangrijke partner voor de implementatie van het programma van Veiligheid Voorop. Via deze netwerken worden de Brzo-bedrijven en hun ketenpartners met elkaar in contact gebracht om hun kennis, ervaring en goede praktijken uit te wisselen. Veiligheid Voorop stimuleert de Brzo-bedrijven hiervan actief lid te zijn. Ook de brancheorganisaties en de betrokken vakverenigingen in de (petro)chemische sector bespreken en delen kennis, ervaringen en goede praktijken op het gebied van veiligheid.
- **Beleidsmatige onderwerpen** – dit betreft activiteiten die gerelateerd zijn aan best practice sharing en die in algemene zin tot doel hebben om handreikingen, guidance over best practices en andere informatie te ontwikkelen en te delen die brancheorganisaties en bedrijven kunnen ondersteunen bij de uitvoering en implementatie van bestaande wetgeving op het gebied van veiligheid.

5

2.4 Scope en doelgroep

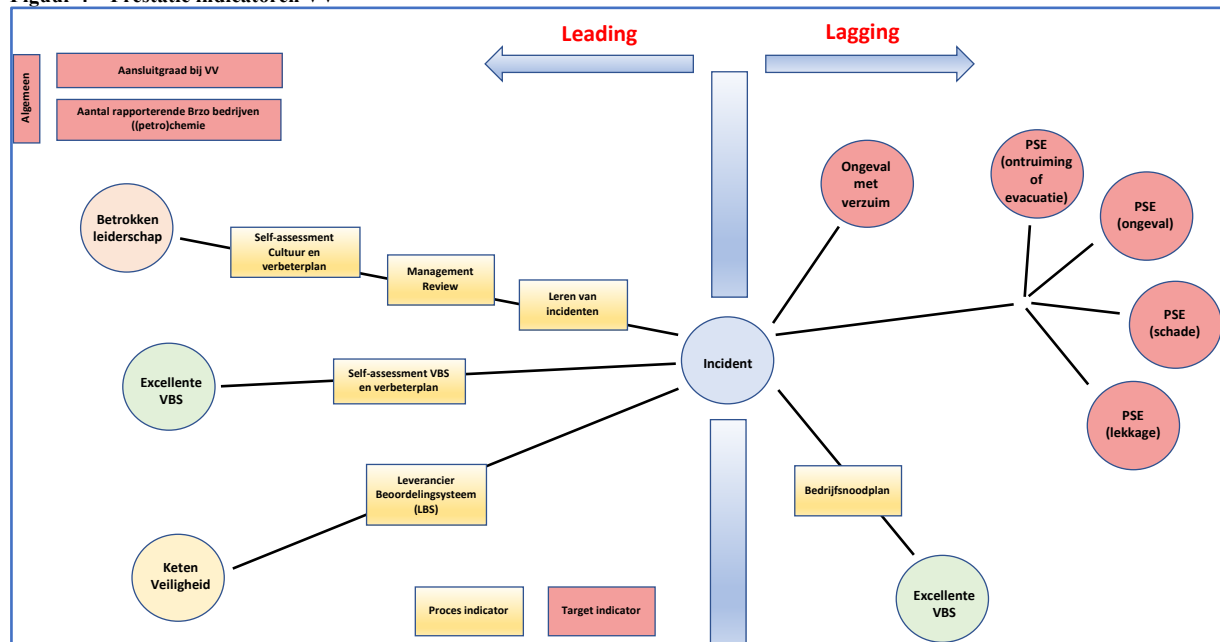
VV richt zich primair op de bedrijven die deel uitmaken van de chemieketen én die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo-bedrijven), inclusief de contractor bedrijven en ketenpartners. Ook de 'net-niet' Brzo-bedrijven in de chemie zijn van harte welkom om gebruik te maken van de ontwikkelde kennis en het brede netwerk.

De aansluitgraad bij VV is een belangrijke indicator voor het bereik van het programma. Eind 2020 bedroeg het aantal Brzo-bedrijven in Nederland 405 (ref. [BRZO+](#)). Hiervan hadden er 316 een (petro)chemische kwalificatie. De inrichtingen met deze aanduiding zijn betrokken bij de raffinage en verwerking van olie en olieproducten, de fabricage en verwerking van chemische producten, de opslag en transport van (petro)chemische producten en de afvalverwerking. Van de inrichtingen met een petrochemische kwalificatie zijn er 258 aangesloten bij Veiligheid Voorop via een lidmaatschap bij een van de brancheorganisaties en/of deelname aan een van de regionale veiligheidsnetwerken. De aansluitgraad – gedefinieerd als de procentuele verhouding tussen het aantal bedrijven dat is aangesloten bij VV en het aantal (petro)chemische Brzo-bedrijven – bedroeg in 2020 82%. Naast de Brzo-bedrijven met een (petro)chemische kwalificatie waren er in 2020 45 Brzo-bedrijven buiten de (petro)chemische sector aangesloten bij Veiligheid Voorop. Het totale aantal Brzo-bedrijven dat bij Veiligheid Voorop eind 2020 was aangesloten komt hiermee op 303. Op het totaal van 405 Brzo-bedrijven vormt dit een aansluitgraad van 75%.

2.5 Prestatie-indicatoren

Om de prestaties te meten van de Brzo bedrijven in de (petro)chemische sector wordt jaarlijks een aantal [indicatoren](#) opgevraagd via de brancheorganisaties en de Regionale Veiligheidsnetwerken. Deze data worden gerapporteerd in het [VV jaarverslag](#). Het VV jaarverslag wordt aangeboden aan de Staatssecretaris van I&W en in de regel integraal opgenomen in de Staat van de Veiligheid, waarmee de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de veiligheid van de Brzo-bedrijven in bredere zin. De indicatoren die vanaf 2021 zullen worden opgevraagd en gerapporteerd zijn weergegeven in figuur 4.

Figuur 4 – Prestatie indicatoren VV

3. Werkprogramma 2022

3.1 Ambities, doelstelling en uitgangspunten

Voortbouwend op hetgeen is bereikt in de afgelopen jaren, heeft het VV bestuur voor de komende jaren de volgende ambities gesteld:

- Aansluiting bij VV wordt door het bedrijfsleven en andere stakeholders als de overheid, wetenschap en onderwijs, gezien als een 'kwaliteitskeurmerk' op het gebied van veiligheid;
- Het programma van activiteiten dient aangesloten bedrijven te stimuleren tot een continue verbetering van de veiligheidsprestatie;
- Brancheorganisaties, vakverenigingen en de Regionale Veiligheidsnetwerken dienen actief betrokken te worden bij de uitvoering van het werkprogramma en spelen een essentiële rol met betrekking tot het delen en verspreiden van kennis op het gebied van veiligheid;
- VV is een actieve partner in SDN en wordt door de sector en andere betrokken stakeholders gezien als de vertegenwoordiger van de (petro)chemische industrie en haar ketenpartners binnen dit samenwerkingsverband.

Het doel is dat het programma van VV en de daaruit voortvloeiende activiteiten op termijn zullen resulteren in een sector die gekenmerkt wordt door een hoge veiligheidsprestatie en een proactieve veiligheidscultuur.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van het werkprogramma zijn gehanteerd zijn de volgende:

- Het werkprogramma is voor en door de bedrijven en dient ambitieus maar ook realistisch te zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de beperkte 'bandbreedte' die bedrijven nu eenmaal hebben om veranderingen door te voeren – ook op het gebied van veiligheid;
- Voor het werkprogramma is een bewuste keuze gemaakt om per pijler slechts een of enkele activiteiten te benoemen, zodat focus wordt gecreëerd en de diverse onderwerpen met voldoende kwaliteit kunnen worden behandeld;
- In het werkprogramma staat aansluiting bij 'wat leeft in het veld' centraal, evenals praktische toepasbaarheid van gekozen oplossingen. Waar mogelijk zal ook rekening worden gehouden met de grote diversiteit in bedrijfsprocessen, en de grootte en complexiteit van de aangesloten bedrijven in de sector. Het streven is dat aanbevelingen en oplossingen over een breed terrein werkbaar zijn en een toegevoegde waarde hebben voor alle bedrijven in de sector.

- Tenslotte is bij het opstellen van het programma van activiteiten rekening gehouden met de financiële kaders die door het VV bestuur zijn vastgesteld.

3.2 Werkprogramma 2022

Een overzicht van de kernactiviteiten van het werkprogramma voor 2022 is weergegeven in tabel 1. Een ruwe schatting van de verdeling van de beschikbare uren van het programma management is weergegeven in tabel 2. Deze verdeling vormt slechts een indicatie en kan in overleg met het bestuur op andere wijze ingevuld worden.

Ter ondersteuning van dit programma zullen er in 2022 vier bestuursvergaderingen en twee bijeenkomsten met de aangesloten branchedirecteuren, vakverenigingen en Regionale Veiligheidsnetwerken georganiseerd worden. Het is de bedoeling om in de bijeenkomsten met de branchedirecteuren, vakverenigingen en Regionale Veiligheidsnetwerken altijd één inhoudelijk actueel en relevant veiligheidsonderwerp te behandelen. Aanvullend zullen er vier bijeenkomsten worden gepland met de VV Projectgroep, die gevraagd zal worden om inhoudelijk advies te geven over inhoud en aanpak van het werkprogramma. Tenslotte zal een van de programma managers deelnemen aan de gezamenlijke bijeenkomsten van de Regionale Veiligheidsnetwerken om elkaar te informeren over ontwikkelingen en programma's op elkaar af te stemmen. Het secretariaat van dit landelijke overleg met de coördinatoren van de Regionale Veiligheidsnetwerken, Veiligheid Voorop en Safety Delta Nederland wordt door de VNCI gevoerd.

Een verdere toelichting op diverse activiteiten van het werkprogramma is beschreven in hoofdstuk 4 van deze notitie.

Tabel 1 Overzicht kernactiviteiten werkprogramma Veiligheid Voorop 2022

Pijler	Onderwerp	Omschrijving activiteit	Doel	Resultaat
Betrokken leiderschap	Seveso Top Leadership (STL) curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Organiseren leergangen STL Verkennen mogelijkheden voor doorontwikkeling van het curriculum, duurzame borging en versnelling (in overleg met STL beleidsgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> Kennis en kunde ten aanzien van process safety management voor leidinggevenden verbeteren Stimuleren van netwerk van peers om gezamenlijk knelpunten en oplossingen te bespreken 	Leidinggevenden die deze opleiding gevolgd hebben beschikken over de kennis en kunde om (proces)veiligheid in hun bedrijf op adequate wijze te managen
Excellente veiligheids-beheers-systemen (VBS)	Self-Assessment Questionnaire (SAQ)	Uitvoeren van pilotproject met SDN om SAQ Light te implementeren bij met name de MKB-bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen	<ul style="list-style-type: none"> Toetsen van het implementatie model voor de SAQ Light Kalibratie van uitkomsten: intern binnen een bedrijf, binnen de sector, en (zo mogelijk) met toezichthouders. Sectoraal leren door het delen van (geanonimiseerde) resultaten, knelpunten en verbeterplannen 	<ul style="list-style-type: none"> Een praktische en gestandaardiseerde werkwijze, gebruik makend van de SAQ Light Tool, waarmee met name het (Brzo) midden- en kleinbedrijf een zelfbeoordeling kan doen welke resulteert in maatwerk voor het bedrijf in de vorm van geprioriteerde verbeterprogramma's Benchmarking van resultaten Leren van knelpunten en verbeterprogramma's van peers (via workshop) Versterken van werkrelatie met de toezichthouder bij het delen door het bedrijf van de uitkomsten van de SAQ Light bij een inspectie
Best practice sharing	ARIE regeling (Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie)	Na publicatie van de definitieve ARIE regeling bespreken met branches en RVN of en op welke wijze bedrijven ondersteund kunnen worden bij de implementatie.	Brzo en niet Brzo bedrijven ondersteunen om te voldoen aan de nieuwe ARIE regeling.	Bedrijven nemen de juiste acties om te voldoen aan de nieuwe ARIE regeling.
Veiligheid in de keten	Follow-up project Vertrouwensraad (door VHCP nader te bepalen)	Ondersteunen van de brancheorganisatie VHCP bij de implementeren van de aanbevelingen uit de VHCP studie 'Veilig Melden over Veiligheid'.	Het creëren van een extra route om misstanden op het gebied van veiligheid extern te melden en te laten beoordelen door een veiligheidscollege.	Bedrijven worden hiermee in staat gesteld om eventuele misstanden op het gebied van veiligheid, die om welke reden dan ook niet gemeld zijn, op te pakken en op te lossen.
Best practice sharing	Identificatiemethodiek klimaatverandering en Brzo bedrijven	Samenwerkingsproject met SDN met als doel het ontwikkelen van een identificatiemethodiek waarmee de gevolgen, de risico's en mogelijke maatregelen voor verschillende klimaatthema's in kaart worden gebracht bij Brzo bedrijven.	Het ontwikkelen van een systematische identificatiemethodiek die Brzo-bedrijven kunnen gebruiken bij de identificatie van de gevaren, risico's en mogelijke maatregelen voor de klimaatthema's overstromingsrisico's en piekbuien.	Brzo bedrijven worden hiermee in staat gesteld om risico's van klimaatverandering te beoordelen en maatregelen te treffen om ernstige incidenten te voorkomen.

Pijler	Onderwerp	Omschrijving activiteit	Doel	Resultaat
Best practice sharing	Verbeteren veiligheids-prestatieniveau	Uitvoeren van een pilotproject met SDN met als doel het huidige prestatieniveau (PSE, LTI, inspectie resultaten, etc.) te verbeteren.	De prestatie-indicatoren (VV jaarverslag) en de inspectie resultaten (Staat van de Veiligheid) laten al enkele jaren een plateau zien met relatief weinig fluctuaties. Doel van dit pilot project is om met betrokken partijen in SDN verband te verkennen op welke wijze dit plateau in positieve zin kan worden doorbroken.	Het project dient te resulteren in een aantal concrete acties die bedrijven en andere betrokken partijen kunnen nemen om de veiligheidsprestatie verder te verbeteren en vast te houden.
Best practice sharing	Leren van incidenten	Uitvoeren van een pilotproject met SDN om de aanbevelingen uit de handreiking 'Leren van incidenten' te implementeren.	Komen tot een sector brede aanpak om te leren van incidenten en aansluiten bij lopende initiatieven zoals bijvoorbeeld 'Praktijkproef leren van incidenten Brzo met blockchain'.	Voorkomen van 'repeat incidents' door het onderling bespreken van relevante incidenten.
Best practice sharing	VV Veiligheidsdag	Het organiseren van een veiligheidsdag (thema nader te bepalen). Voorbeelden van mogelijke thema's: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cybersecurity in relatie tot veiligheid en wat bedrijven en andere stakeholders kunnen doen om weerbaarheid op dit vlak te vergroten; ▪ Digitalisering – kansen of bedreigingen voor een effectief HSE management. 	Het bijeenbrengen van Brzo bedrijven en hun ketenpartners en overige stakeholders om gezamenlijk een specifiek veiligheidsonderwerp te bespreken.	Bevorderen van netwerken tussen partijen en het onderling vertrouwen. Uitwisselen van kennis, ervaring en 'good practices'.
Best practice sharing	KPI's	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verzamelen van overeengekomen prestatie-indicatoren en rapporteren van bevindingen via het VV jaarverslag ▪ Uitvoeren van een pilotproject met SDN om datacollectie en rapportage te verbeteren. ▪ Uitvoeren van een pilotproject om te komen tot een raamwerk van KPI's om 'maturity' van veiligheidscultuur te bepalen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het meten van de veiligheidsprestaties bij de aangesloten Brzo bedrijven. ▪ Huidige wijze van datacollectie gaat via Excel spreadsheets, is tijdrovend en gevoelig voor fouten. Het doel van het project is om dit proces te digitaliseren en om bedrijven, branchorganisaties en RVN in staat te stellen hun gegevens te benchmarken. ▪ Evalueren van bestaande instrumenten om veiligheidscultuur te meten. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificeren van mogelijke verbeterpunten. Inzicht geven aan derden over de veiligheidsprestaties van de Brzo bedrijven in de (petro)chemische sector. ▪ Minder tijdrovende wijze van data collectie; kleinere kans op fouten; mogelijkheden voor betrokken partijen om hun data te benchmarken en op geaggregeerd niveau te analyseren. ▪ Bevorderen van veiligheidscultuur en sectoraal leren.
Overig	Safety Delta Nederland	Het ondersteunen van het SDN KennisCentrum zoals vastgelegd in het Service Level Agreement (SLA)	Verplichtingen die voortvloeien uit het penvoerderschap van de safety deal voor het SDN KennisCentrum.	Voldoen aan gestelde eisen (in overeenstemming met SLA) om aangevraagde overheidssubsidie toegekend te krijgen.
Overig	Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bijhouden VV website ▪ Uitgeven van VV nieuwsbrief (minimaal 3 maal per jaar) 	Informereren van betrokken stakeholders over relevante activiteiten en resultaten van verbeterprojecten.	Verspreiden van actuele informatie over veiligheidsonderwerpen naar betrokken stakeholders.

Tabel 2 – Verdeling beschikbare uren van het programma management over de diverse activiteiten

Onderwerp	Activiteit	Ondersteuning programma management	Opmerking
Verbeterprojecten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Seveso Top Leadership programma ▪ Self-Assessment Questionnaire (SAQ) ▪ ARIE regeling (p.m.) ▪ Follow-up project Vertrouwensraad (p.m. VHCP initiatief) ▪ Verbeteren veiligheidsprestatieniveau ▪ Verbeteren data collectie en rapportage ▪ Leren van incidenten ▪ Cultuur KPI ▪ Beoordelings systematiek klimaatverandering 	340 uur	<p>Diverse projecten worden gedaan in samenwerking met SDN.</p> <p>Besteding per project nader in te vullen.</p> <p>Ondersteuning door het programma management wordt bepaald door de financiële kaders van VV.</p>
Veiligheidsdag	Organiseren veiligheidsdag	100 uur	Benodigd budget voor de veiligheidsdag bedraagt circa €40k. Voorstel is om dit bedrag op te halen via sponsoring door bedrijven en middels een eigen bijdrage van de deelnemers. Wat betreft de eigen bijdrage wordt gedacht aan een bedrag van €100 p.p. Bij 150 deelnemers betekent dit €15k. Het restant à €25k zal dan moeten worden opgehaald middels sponsoring.
Safety Delta Nederland	Ondersteuning SDN KennisCentrum	90 uur	Conform SLA tussen VV en SDN
KPI's	Data collectie en VV jaarverslag	160 uur	Het jaarverslag met de data zal worden aangeboden aan I&W om verwerkt te worden in de Staat van de Veiligheid
Communicatie	Website en nieuwsbrief (minimaal 3 maal per jaar)	90 uur	
Overig	Bestuursvergaderingen, Directeuren overleg, Projectgroep, RVN overleg, intern overleg, etc.	120 uur	
Totaal		900 uur	Genoemde uren in deze tabel vormen slechts een indicatie.

10

4. Toelichting op het werkprogramma

4.1. Seveso Top Leadership programma

Seveso Top Leadership – Seveso Top Leadership is de nieuwe naam voor het Brzo-rijbewijs en gelanceerd door de Regionale Veiligheidsnetwerken (RVN) op de VV Veiligheidsdag in november 2019. Het doel van het project was om te komen tot een op maat gesneden opleiding voor operationeel leidinggevenden van Brzo-locaties, om hen kennis en inzicht te geven in het managen van veiligheidsaspecten waar zij als hoogste in rang verantwoordelijk voor zijn. Het eerste deel van het curriculum werd in 2019 ontwikkeld met subsidie van RVO (SVO regeling) en was specifiek gericht op ‘betrokken leiderschap’. In 2019 en 2020 zijn twee pilot projecten uitgevoerd met managers van Brzo-bedrijven waarin het curriculum ‘betrokken leiderschap’ werd getoetst. De deelnemende cursisten vertegenwoordigden verschillende Brzo-chemiebedrijven in Nederland. In de pilots werd theorie behandeld over leiderschap en vertelden storytellers uit de sector over hun ervaringen. Deelnemers konden tijdens de pilots met collega’s de dilemma’s in veiligheid die zij in de praktijk tegenkomen bespreken. De opleiding is uniek en innovatief, met name ook door de individuele coaching en het persoonlijke verbeterplan dat de deelnemers opstellen én uitvoeren. In 2020/2021 is aanvullend op deel 1, wederom met subsidie van RVO, een verkenning uitgevoerd om het programma verder aan te vullen met specifieke Brzo wet- en regelgeving en operationele procestechnische veiligheidsaspecten.

In het eerste kwartaal van 2022 zal gestart worden met het aanbieden van een integrale cursus Seveso Top Leadership aan een volgende groep van minimaal 12 Brzo bedrijven. Het curriculum omvat de module ‘betrokken leiderschap’ en zal worden aangevuld met presentaties over wet- en regelgeving en stakeholder management. Deelnemers aan de opleiding ontvangen weer personal coaching en worden in de gelegenheid gesteld een persoonlijk verbeterplan op te stellen. Het onderwerp operationele procestechnische veiligheidsaspecten zal facultatief en tegen meerprijs worden aangeboden.

Trekker en sponsor van dit programmaonderdeel binnen Veiligheid Voorop is de VNPI. Het programma wordt gezien als een belangrijke bouwsteen om de veiligheidsprestatie van bedrijven verder te verbeteren.

4.2 Self-Assessment Questionnaire (SAQ)

Brzo-bedrijven zijn wettelijk verplicht om een veiligheidsbeheersysteem (VBS) te hebben, waarin de kernprocessen, regels en procedures om veiligheidsrisico’s in het bedrijf te beheersen zijn vastgelegd. Hierbij hoort ook een periodieke check om vast te stellen of de afgesproken processen, regels en procedures intern worden nageleefd en of er punten zijn die verbetering behoeven.

In 2015 is door VV een ‘Self-Assessment Questionnaire’ (SAQ) ontwikkeld, waarmee bedrijven de veiligheidscultuur en de implementatie van hun VBS kunnen beoordelen en op basis waarvan een verbeterplan opgesteld kan worden. In 2017 heeft een pilot met de SAQ plaats gevonden via de Regionale Veiligheidsnetwerken. Uit deze pilot is naar voren gekomen dat de SAQ weliswaar bijdraagt aan de veiligheidsontwikkeling binnen bedrijven, maar dat het instrument nog verdere verdieping en verbetering behoeft. In 2020 is daartoe een project gestart met subsidie van RVO (SVO regeling) dat eind 2021 zal worden afgerond. Als onderdeel van dit verbeterproject is ook een zogenaamde ‘SAQ light’ versie ontwikkeld, waarmee bedrijven in staat worden gesteld om met een beperkt aantal vragen een eerste indruk te krijgen van het veiligheidsniveau in hun organisatie. Op basis daarvan kan een verdere verdieping plaatsvinden met behulp van de vernieuwde SAQ of bedrijven kunnen kiezen om direct een verbeterplan op te stellen.

In het werkprogramma zal implementatie van de verbeterde SAQ en de SAQ light centraal staan met als doel om de toepassing van het instrument te bevorderen, met name in die bedrijven in de sector die nog niet over een eigen methodiek beschikken om hun VBS te beoordelen.

Specifiek zal samen met SDN zal een pilot project worden uitgevoerd met de SAQ Light om de volgende aspecten te testen:

- Toetsen van het implementatie model;
- Kalibratie van uitkomsten: intern binnen een bedrijf, binnen de sector, en (zo mogelijk) met toezichthouders;
- Sectoraal leren door het delen van (geanonimiseerde) resultaten, knelpunten en verbeterplannen.

Trekker en sponsor van dit programmaonderdeel is de VOTOB.

4.3 ARIE-regeling

Er is een nieuw voorstel om het Arbeidsomstandighedenbesluit en de onderliggende regeling te wijzigingen in verband met de introductie van een nieuwe opzet van de Aanvullende Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (ARIE) inzake risico's zware ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Deze nieuwe ARIE-regeling is op dit moment onderwerp van consultatie, waarbij het voornemen is dat de aangepaste regeling op 1 juli 2022 in werking treedt. De overheid verwacht dat door de nieuwe ARIE-regeling ongeveer 200 extra bedrijven onder de regeling komen te vallen. Nieuwe ARIE-bedrijven krijgen dan een jaar de tijd om aan de verplichtingen van de ARIE te voldoen.

Deze bedrijven moeten dan aan de ARIE-verplichtingen gaan voldoen, zoals het uitvoeren van een aanvullende risico inventarisatie en evaluatie (ARIE) met betrekking tot de beheersing van de risico's van zware ongevallen, het ontwikkelen en invoeren van een veiligheidsbeheerssysteem en het opstellen van een intern noodplan. Ook moeten alle bedrijven die ARIE-plichtig zijn ervoor zorgen dat ze als werkgever een eenmalige melding aan de Inspectie SZW doen.

In het programma voor 2022 is een activiteit opgenomen om in overleg met de brancheorganisaties en RVN te bepalen of en hoe bedrijven bij de implementatie van deze wetgeving verder ondersteund zouden kunnen worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door het organiseren van een of meerdere workshops voor bedrijven om hen te informeren over deze nieuwe regeling en het delen van best practices over knelpunten die hierbij naar voren komen.

12

4.4 Follow-up VHCP studie 'Veilig melden over veiligheid'

Veiligheid stopt niet bij de poorten van het hek, maar manifesteert zich in de keten als geheel. Dat betekent dat bedrijven die omgaan met gevaarlijke stoffen een verantwoordelijkheid hebben die zich niet beperkt tot het eigen handelen. Zij dienen zich er ook van te vergewissen dat bedrijven in de keten, zoals toeleveranciers, afnemers, afvalverwerkers en (onderhouds-) contractors, een vergelijkbare veiligheidsnorm hanteren.

Om invulling van de ketenverantwoordelijkheid te verbeteren heeft Veiligheid Voorop reeds enkele instrumenten ontwikkeld, zoals een position paper 'Veiligheid in de keten' en een daarbij behorende 'Checklist compliance'.

In 2020 is onder penvoerderschap van de VHCP het project 'Vertrouwensraad' gestart. Dit project is een verkennende studie naar de pro's en con's van een industrie-breed meldpunt voor klachten en misstanden op het gebied van veiligheid in combinatie met een op te richten veiligheidscollege. Dit project is in 2021 afgerond en gerapporteerd.

Indien hiertoe door de VHCP wordt besloten, zal de VHCP in 2022 het initiatief nemen om met ondersteuning van Veiligheid Voorop de aanbevelingen uit deze verkenning te vertalen naar praktische oplossingen en deze te implementeren.

4.5. Verbeteren veiligheidsprestatieniveau

Jaarlijks wordt door Staatssecretaris van I&W de Staat van de Veiligheid (SvdV) aangeboden aan de Tweede Kamer. De SvdV schetst een beeld van de veiligheidsprestatie van de bedrijven die onder de

Brzo regeling vallen. Ook de prestatie-indicatoren van Veiligheid Voorop, die jaarlijks worden opgevraagd via de brancheorganisaties en RVN van de Brzo bedrijven in de chemieketen, worden in dit document integraal opgenomen. Het beeld in de afgelopen jaren is dat zowel de resultaten van uitgevoerde inspecties door het bevoegd gezag als de prestatie-indicatoren (LTI en PSE) op een bepaald niveau blijven steken en nauwelijks fluctueren. In het werkprogramma van 2022 zal in samenwerking met SDN een pilotproject worden uitgevoerd om deze situatie verder te analyseren en te verkennen op welke wijze dit plateau in positieve zin kan worden doorbroken.

4.6 Data collectie en rapportage van prestatie-indicatoren

De huidige wijze van datacollectie en rapportage van de prestatie-indicatoren verloopt via de brancheorganisaties en RVN, waarbij gegevens op geaggregeerd niveau anoniem worden aangeleverd via Excel spreadsheets. Dit systeem is tijdrovend en gevoelig voor fouten. Verder biedt deze wijze van werken geen mogelijkheden voor bijvoorbeeld benchmarking op branche- of bedrijfsniveau. In het werkprogramma van 2022 zal in samenwerking met SDN een pilotproject worden uitgevoerd om te verkennen op welke wijze de werkmethode en functionaliteit verbeterd kan worden.

4.7 Cultuur KPI

Excellente veiligheidsprestaties hangen nauw samen met de veiligheidscultuur binnen een bedrijf. Een ‘goede’ veiligheidscultuur is echter niet eenvoudig te omschrijven. Het gedegen in kaart te brengen wat er onder een goede veiligheidscultuur verstaan wordt, is een eerste stap naar het zetten van duidelijke kaders voor bedrijven.

Op dit moment zijn er verschillende instrumenten beschikbaar die beogen de veiligheidscultuur te meten. Deze instrumenten verschillen qua methodiek en inhoud. Vergelijking van uitkomsten tussen bedrijven die verschillende instrumenten gebruiken is daarom lastig. Dit hindert ook de onderlinge communicatie en daarmee ook het effectief sectoraal leren over het verbeteren van (aspecten van) de veiligheidscultuur.

In samenwerking met Veiligheid Voorop zal een project worden uitgevoerd om beschikbare instrumenten in kaart te brengen en te evalueren. Op basis hiervan kan een aanbeveling worden gegeven wat de cruciale elementen zijn die een goede veiligheidscultuur kenmerken en op welke wijze deze het beste kunnen worden gemeten, inclusief de mogelijkheden om stappen te zetten naar verdere verbetering van de veiligheidscultuur. Met behulp van dit te ontwikkelen raamwerk kunnen prestaties op het gebied van veiligheidscultuur onderling worden vergeleken en wordt effectief leren tussen organisaties bevordert.

4.8 Leren van incidenten

Binnen de sector staat ‘leren van (bijna-) incidenten’ al jaren hoog op de agenda. Daarom heeft de VNCI samen met de regionale veiligheidsnetwerken en VV in 2019 het initiatief genomen om met een aantal Brzo-bedrijven het project ‘leren van incidenten’ te starten. Onderzoeksbureau Crisislab was uitvoerder van dit project. Het eindresultaat van dit project, dat begin 2020 is verschenen, is een handreiking waarin op drie niveaus (organisatie, individueel en sector) praktische ontwerpprincipes worden beschreven voor het (beter) leren van incidenten. In het werkprogramma van 2022 zal de implementatie van de aanbevelingen uit deze handreiking centraal staan, waarbij met name aandacht gegeven zal worden hoe te komen tot een aanpak op sectorniveau, waarbij ook gekeken zal worden naar aansluiting bij andere initiatieven, zoals bijvoorbeeld ‘Praktijkproef leren van incidenten Brzo met blockchain’.

4.9 Safety Delta Nederland

VV is in eerste instantie een initiatief van en voor het bedrijfsleven. Belangrijk in dit verband is echter ook de nauwe samenwerking met de overheid omtrent regelgeving en toezicht, en de wetenschap in het kader van toegepast onderzoek en innovatie. Deze samenwerking heeft eerder vorm gekregen in het programma Duurzame Veiligheid 2030 (DV2030), dat in de tweede helft van 2016 door industrie, wetenschap en overheid werd gestart om de veiligheid in de (petro)chemische industrie verder te

verbeteren. Het programma DV2030 is in 2020 beëindigd en overgegaan in Safety Delta Nederland (SDN).

In SDN verband continueren het bedrijfsleven, de wetenschap en de overheid als 3-helix partners hun samenwerking met als ambitie om te komen tot de veiligste (petro)chemische industrie ter wereld. Deze ambitie is neergelegd in het [Convenant Safety Delta Nederland](#), dat op 5 oktober werd ondertekend door vertegenwoordigers van de overheid, industrie en de wetenschap.

Safety Delta Nederland (SDN) richt zich op de ontwikkeling van innovatieve veiligheidsconcepten en op kennisdeling met behulp van een kenniscentrum, waarin een kennisbank, technologie catalogus en een academy voor zogenaamde micro-learning is ondergebracht.

Veiligheid Voorop vertegenwoordigt het (petro)chemisch bedrijfsleven in SDN en heeft zich gecommitteerd om hierin een actieve rol te spelen, waaronder het voeren van het penvoerderschap voor de toegekende safety deal van het SDN KennisCentrum.

In een Service Level Agreement tussen Veiligheid Voorop en SDN is vastgelegd welke activiteiten Veiligheid Voorop zal uitvoeren om de ontwikkeling van het SDN KennisCentrum te ondersteunen.

4.10 Overige activiteiten

4.10.1 Jaarverslag en prestatie-indicatoren

Vastgestelde prestatie-indicatoren worden jaarlijks door de bedrijven via de brancheorganisaties en de regionale veiligheidsnetwerken aangeleverd en verwerkt in het jaarverslag, dat naast de veiligheidsprestaties van de sector als geheel ook inzicht geeft in de status van de lopende projecten en activiteiten van de Regionale Veiligheidsnetwerken. Het jaarverslag wordt gedeeld met de overheid (Ministerie van I&W) en vormt een integraal onderdeel van de Staat van de Veiligheid, dat door het Ministerie wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

14

In 2021 zijn in het kader van de doorontwikkeling van de Staat van de Veiligheid de prestatie-indicatoren die Veiligheid Voorop hanteert onder de loep genomen en op onderdelen aangepast. Deze prestatie-indicatoren zullen begin 2022 bij de bedrijven worden opgevraagd en via het jaarverslag worden gerapporteerd.

Het jaarverslag en de prestatie-indicatoren worden jaarlijks in de diverse overlegstructuren van VV besproken, waarbij ook de bevindingen en conclusies uit de Staat van de Veiligheid meegenomen worden. Eventuele acties die hieruit naar voren komen vormen input voor het programma van VV voor het jaar daaropvolgend.

4.10.2 Veiligheidsdag

VV organiseert jaarlijks een landelijke ‘Veiligheidsdag’ met als doel om vertegenwoordigers van bedrijven uit de sector en andere partijen, zoals overheden, wetenschap en onderwijs, met elkaar in contact te brengen en om over specifieke onderwerpen kennis en ervaringen uit te wisselen. Ook in 2022 zal er een Veiligheidsdag georganiseerd worden. Het thema en bijbehorend programma zal worden vastgesteld door het VV bestuur met inbreng van de VV Projectgroep en de betrokken brancheorganisaties, vakverenigingen en de Regionale Veiligheidsnetwerken.

Benodigd budget voor de veiligheidsdag bedraagt circa €40k. Voorstel is om dit bedrag op te halen via sponsoring door bedrijven en middels een eigen bijdrage van de deelnemers. Wat betreft de eigen bijdrage wordt gedacht aan een bedrag van €100 p.p. Bij 150 deelnemers betekent dit €15k. Het restant à €25k zal dan moeten worden opgehaald middels sponsoring.

4.10.3. Communicatie

Communicatie over het programma, de status van projecten en andere actuele thema's vindt plaats via het zogenaamde ‘Directeurenoverleg’ en de gezamenlijke bijeenkomsten van de regionale veiligheidsnetwerken. Aan het Directeurenoverleg nemen de directeuren van de aangesloten brancheorganisaties en vakverenigingen deel, waarvoor ook de focal points van de RVN worden

uitgenodigd. Zowel het Directeurenoverleg als de gezamenlijke RVN bijeenkomsten vinden in de regel 4 – 5 maal per jaar plaats.

Verder onderhoudt VV een eigen website die wordt gevuld met informatie die relevant is voor de doelgroep. Tenslotte wordt periodiek (minimaal 3 maal jaar) een nieuwsbrief uitgegeven, waarin actuele thema's worden behandeld en waarmee de aangesloten brancheorganisaties en RVN en de aan hun verbonden bedrijven worden geïnformeerd over voor de sector relevante activiteiten en ontwikkelingen.

4.10.4 Regionale Veiligheidsnetwerken

De zes Regionale Veiligheidsnetwerken (RVN) hebben een landelijke dekking. Aan de regionale bijeenkomsten van de RVN nemen naast de Brzo-bedrijven ook andere niet Brzo-bedrijven deel, waaronder ook veelal de contractor bedrijven die aan de Brzo bedrijven verbonden zijn. Het doel van deze regionale bijeenkomsten is het uitwisselen van kennis, het delen van 'good practices' en het elkaar onderling op de hoogte houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld wetgeving en resultaten van toegepast onderzoek. Waar van toepassing worden veelal ook vertegenwoordigers van overheden (beleid en inspectie) en onderzoek uitgenodigd om deel te nemen aan deze regionale bijeenkomsten.

Naast de bijeenkomsten op regionaal niveau, komen de focal points van de RVN gedurende het jaar circa 5 maal bij elkaar om regionale thema's en programma's met elkaar te bespreken en waar zinvol op elkaar af te stemmen. Op deze wijze worden landelijk spelende thema's gezamenlijk aangepakt en worden krachten en middelen efficiënt gebundeld.

Trekker en sponsor van dit programmonderdeel is de VNCI, die tevens het secretariaat van het landelijke overleg voert met de coördinatoren van de Regionale Veiligheidsnetwerken, Veiligheid Voorop en Safety Delta Nederland.